

Ύλη στην οποία αναφέρεται το παρόν κριτήριο:

- Όλη η Εισαγωγή
- Κείμενα 16-25
- Όλη η Γραμματική
- Συντακτικά φαινόμενα:
 - A) Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική
 - B) Απαρεμφατική σύνταξη
 - Γ) Απαγόρευση
 - Δ) Χρόνος
 - E) ιστορικός ή διηγηματικός cum
 - ΣΤ) Ανάλυση επιθετικού προσδιορισμού σε δευτερεύουσα πρόταση

1^ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΞΕΤΑΣΗΣ (*)

ΛΑΤΙΝΙΚΑ - ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

A. KEIMENA

Να μεταφραστούν τα παρακάτω αποσπάσματα: (μονάδες 20)

Brenno duce Galli, apud Alliam flumen deletis legionibus Romanorum, everterunt urbem Romam praeter Capitolium, pro quo immensam pecuniam acceperunt. Tum Camillus, qui diu apud Ardeam in exilio fuerat propter Veientanam praedam non aequo iure divisam, absens dictator est factus. [...] Quod illic appensum civitati nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensatum est.

Cum P. Cornelius Nasica ad Ennium poetam venisset eique ab ostio quaerenti ancilla dixisset eum domi non esse, Nasica sensit illam domini iussu id dixisse et illum intus esse. Accipe nunc quid postea Nasica fecerit. Paucis post diebus cum Ennius ad Nasicam venisset et eum a ianua quaereret, exclamavit Nasica se domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignatus quod Nasica tam aperte mentiebatur, «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?»

Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putetis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitote decerptam esse Carthagine. Tam prope a muris habemus hostem! Itaque cavete periculum, tutamini patriam. Opibus urbis nolite confidere.».

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

α) Οι ομοιότητες της λατινικής και της ελληνικής γλώσσας οφείλονται στην κοινή καταγωγή από την Ινδοευρωπαϊκή.

β) Η γενέθλιος χρονολογία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι το 240 π.Χ., όταν ο Τίτος Λίβιος μετέφρασε στα λατινικά την Οδύσσεια.

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- γ) Σύμφωνα με την περιγραφική διαίρεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας διακρίνονται η δημοκρατική και η αυτοκρατορική εποχή.
- δ) Η κωμωδία, ο τελευταίος ώριμος καρπός των Ελλήνων, στη Ρώμη ακμάζει πρώτη, ενώ το έπος στη Ρώμη ωριμάζει τελευταίο.
- ε) Στο πρώτο τμήμα της κλασικής εποχής (περίπου ως το 40 π.Χ.) ανθεί η ποίηση, ενώ στο δεύτερο (γνωστό ως «αυγούστειοι χρόνοι») η πεζογραφία.
- στ) Η γλώσσα του Ιούλιου Καίσαρα θυμίζει αυτήν του Ξενοφώντα.
- ζ) Το φιλοσοφικό έπος «Για τη φύση των πραγμάτων» (De rerum natura) ανήκει στον Λουκρήτιο.
- η) Ο Αύγουστος και ο Μαικήνας υποστηρίζουν οικονομικά και συσπειρώνουν σε λογοτεχνικούς κύκλους κορυφαία ταλέντα (θεσμός της «πατρωνείας»).
- θ) Οι Εκλογές του Βεργίλιου είναι το εθνικό έπος των Ρωμαίων.
- ι) Κορυφάιοι Ρωμαίοι ελεγειακοί ποιητές είναι ο Τίβουλλος, ο Προπέρτιος και ο Οβίδιος.

(μονάδες 10)

B2. Με ποιες λέξεις των κειμένων συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής:

δηλητήριο, Δίας, επουσιώδης, παραποίηση, διάβαση, νεόδμητος, ευγνώμων, άκαρπος, πείραμα, πειστικός.

(μονάδες 10)

G1 α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

deletis legionibus:	ονομαστική ενικού αριθμού
exilio:	αιτιατική πληθυντικού αριθμού
aequo iure:	αιτιατική στον αριθμό που βρίσκεται
civitati:	γενική πληθυντικού αριθμού
Ennium:	κλητική ενικού αριθμού
illam:	δοτική ενικού και ονομαστική πληθυντικού στο ίδιο γένος
quid:	ονομαστική πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος
domi:	γενική πληθυντικού αριθμού
quodam die:	αιτιατική πληθυντικού αριθμού
ficum praecocem:	κλητική ενικού αριθμού
patribus:	γενική πληθυντικού αριθμού
hostem:	γενική πληθυντικού αριθμού

(μονάδες 10)

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Γ1 β. Να γράψετε τους άλλους δύο βαθμούς των επιθέτων στο γένος, στον αριθμό και στην πτώση που βρίσκονται: *immensam, recentem*.

(μονάδες $0,5 \cdot 4 = 2$)

Γ1 γ. Να δοθούν τα παραθετικά των επιρρημάτων που προκύπτουν από τα επίθετα: *immensam, recentem*.

(μονάδες $0,5 \cdot 6 = 3$)

Γ2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

everterunt: σουπίνο σε αφαιρετική πτώση

acceperunt: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

fuera: τον ίδιο τύπο στην υποτακτική

est factus: γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή

dedit: α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή και γ' πληθυντικό προστακτικής μέλλοντα στην ενεργητική φωνή

dicitur: β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στην ενεργητική φωνή

venisset: β' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην παθητική φωνή

exclamavit: γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα στην παθητική φωνή

mentiebatur: δοτική του γερουνδίου

cognosco: α' ενικό υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή

attulit: β' ενικό οριστικής ενεστώτα και β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

habemus: α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα στην παθητική φωνή και γ' πληθυντικό προστακτική μέλλοντα στην παθητική φωνή

(μονάδες 15)

Δ1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους των κειμένων:

dictator, domini, diebus, se, Carthagine.

(μονάδες 5)

Δ2. *Cum P. Cornelius Nasica ad Ennium poetam venisset*: να αναγνωρίσετε πλήρως τη δευτερεύουσα πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, συντακτικός ρόλος).

(μονάδες 5)

Δ3. *ficum praecocem*: να αναλυθεί ο επιθετικός προσδιορισμός στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

(μονάδες 3)

Δ4α. *Quod illic appensum civitati nomen dedit*: να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(μονάδες 3)

ΟΜΙΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Δ4β. Ego non cognosco vocem tuam?: να μετατραπεί η ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

(μονάδες 4)

Δ5. ante tertium diem: να δηλωθεί η ισοδύναμη φράση του χρόνου.

(μονάδες 2)

Δ6. cavete periculum: να δηλωθεί η απαγόρευση με κάθε τρόπο.

(μονάδες 4)

Δ7. Tum Camillus absens dictator est factus: να εξαρτηθεί η πρόταση από τη φράση «Scriptor dixit...».

(μονάδες 4)

Bona fortuna!!!

(*) Το παρόν κριτήριο εξέτασης συντάχθηκε από την ομάδα διδασκόντων του Τομέα Λατινικών του Φροντιστηρίου **αξία** και αποτελεί πνευματική τους ιδιοκτησία.

Η χρήση τους εκτός Φροντιστηρίου, επιτρέπεται μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε άλλη χρήση ή αναπαραγωγή χωρίς άδεια, μπορεί να επιφέρει τις προβλεπόμενες από το Νόμο κυρώσεις.